AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej

TEORIA STEROWANIA II: ĆWICZENIA LABORATORYJNE

Wytyczne dla Ćwiczenia 5 i 7

Kryterium koła i twierdzenie Popova. // Systemy dyskretne

Dariusz Cieślar

1 Przebieg ćwiczenia

Sprawozdanie z ćwiczeń 5 i 7 pokryje dwa znacząco odbiegające od siebie tematy.

Pierwszym z nich są metody wyznaczania ograniczeń narzucanym nam przez kryteria stabilności podczas projektowania układów sterowania zawierającym elementy nieliniowe. W szczególności interesują nas tu układy, które można przekształcić do postaci, w której dynamika liniowa reprezentowana jest jako system SISO, a elementy nieliniowe występują w charakterze funkcji sprzężenia zwrotnego. Mowa tu o kryterium koła i kryterium Popova, które rozszerzają zastosowanie aparatu charakterystyk częstotliwościowych znanego z kryterium Nyquista do badania układów nieliniowych.

Drugim tematem objętym tym sprawozdaniem są układy dyskretne, w szczególności w zakresie dyskretyzacji układów liniowych, kryteriów stabilności układów dyskretnych i schematów różnicowych.

1.1 Zadanie 5.1

- Krok 1 Zapoznaj się z układem opisanym w Zadaniu 5.1. Zweryfikuj, czy struktura tego układu jest spójna ze strukturą przedstawioną na Rys. 5.1. W razie konieczności wykonaj konwersję w oparciu o wskazówki zawarte w opisie Rys. 5.3.
- **Krok 2** Przygotuj wykres Nyquista (wykres charakterystyki amplitudowo-fazowej) transmitancji z Kroku 1 dla dodatnich częstotliwości.
- **Krok 3** Pracując na wykresach w MATLABie i posiłkując się Tabelą 5.1. wyznacz wartości parametrów m_1 oraz m_2 w celu uzyskania maksymalnego obszaru dopuszczalnego w kryterium koła.
- Krok 4 Zweryfikuj istnienia $m_0 \in [m_1, m_2]$, dla którego $A + bm_0c^T$ jest asymptotycznie stabilne
- **Krok 5** Zanim przystąpisz do analizy kryterium Popova, zweryfikuj założenie o wykładniczej stabilności macierzy A.
- **Krok 6** Przygotuj wykres charakterystyki amplitudowo-fazowej dla tranmitancji z Kroku 1 zmodyfikowanej adekwatnie do kryterium Popova. Należy rozważyć tylko pulsacje dodatnie.
- Krok 7 Dobierz prostą Popova, aby uzyskany sektor Popova była jak największy.
- Krok 8 Na jednym rysunku wykreśl uzyskane sektory: sektor dopuszczalny w kryterium koła i sektor Popova.

1.2 Zadanie 5.2

- Krok 9 Zapoznaj się z układem opisanym w Zadaniu 5.2. Zweryfikuj, czy struktura tego układu jest spójna ze strukturą przedstawioną na Rys. 5.1. W razie konieczności wykonaj konwersję w oparciu o wskazówki zawarte w opisie Rys. 5.3. Zweryfikuj założenie o wykładniczej stabilności macierzy A.
- Krok 10 Zweryfikuj, że rozważana funkcja sprzężenia zwrotnego spełnia warunki Twierdzenia Popova.
- Krok 11 Przygotuj wykres charakterystyki amplitudowo-fazowej dla tranmitancji z Kroku 7 adekwatnie zmodyfikowanej dla kryterium Popova. Należy rozważyć tylko pulsacje dodatnie.
- Krok 12 Dobierz prostą Popova, aby uzyskany sektor Popova była jak największy.
- **Krok 13** Dobierz maksymalny parametr M^* występujący we wzorze funkcji sprzężenia tak, aby wykres $\mathbf{u}(t)$ mieścił się w uzyskanym sektorze Popova. Pokaż rezultaty doboru na wykresie sektora Popova.
- **Krok 14** Przeprowadź symulacje układu z zaprojektowanym sprzężeniem zwrotnym przyjmując $M=0.9M^*$ oraz $M=1.1M^*$.

1.3 Zadanie 7.1

Krok 15 Rozważamy układ opisany równaniami:

$$\frac{\mathrm{d}}{\mathrm{d}t} \begin{bmatrix} u_C \\ \dot{u}_C \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -6 & -5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} u_C \\ \dot{u}_C \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 6 \end{bmatrix} u_W \tag{1}$$

$$y = u_C (2)$$

Krok 16 Wykonaj symulacje tego układu dla następujących konfiguracji:

- 1. na wejściu podana jest sinusoida w czasie ciągłym
- 2. sinusoida podana jest na wejście przez ekstrapolator rzędu zerowego z krokiem h=0.1s
- 3. sinusoida podana jest na wejście przez ekstrapolator rzędu zerowego z krokiem h=0.5s
- **Krok 17** Wyznacz wzory na macierze dyskretne A^+ , B^+ i C^+ w funkcji h dla układu przedstawionego w Kroku 15.
- Krok 18 Przeprowadź symulacje układów dyskretnych dla h = 0.1s oraz h = 0.5s.
- Krok 19 Przygotuj rysunek pozwalający zintepretować opracowane rezultaty i stwierdzić zgodność układu dykretnego z układem ciągłym w dyskretnych momentach czasu.

1.4 Zadanie 7.2

- **Krok 20** Oblicz odpowiedź układu ciągłego z Zadania 7.2 na warunek początkowy $x = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$
- Krok 21 Dla kroku h = 0.2 Wyznacz rezultaty obliczeń odpowiedzi schematów różnicowych:
  - Eulera z krokiem w przód
  - Eulera z krokiem w tył
  - przy zastosowaniu wzoru Newtona-Cotesa

Krok 22 Wykreśl wszystkie odpowiedzi na zbiorczym wykresie i opisz obserwacje.

1.5 Zadanie 7.3

- Krok 23 Dobierz konkretne wartości parametru λ jako kandydatów reprezentujących wszystkie przedziały z treści zadania 7.3.
- Krok 24 Wykreśl na płaszczyźnie zespolonej koło jednostkowe oraz zaznacz punkty odpowiadające wartościom λ wybranym w poprzednim kroku
- Krok 25 Dla każdej z wybranych wartości λ przeprowadź symulację odpowiedzi podanego układu dyskretnego na niezerowy warunek początkowy,
- Krok 26 Opisz obserwacje zwracając uwagę na zależność charakteru odpowiedzi od położenia punktu λ na płaszczyźnie zespolonej.

2 Opracowanie wyników

Przygotuj sprawozdanie z ćwiczenia opisujące cel, przebieg i obserwacje.

2.1 Opracowanie kroków wymaganych

W części opisującej przebieg koniecznie należy zawrzeć:

- ilustrację przedstawiającą rozwiązanie Zadania 5.1 z kryterium koła na płaszczyźnie zespolonej, w tym charakterystykę amplitudowo-fazową rozważanego układu
- podanie wyznaczonych parametrów w kryterium koła
- ilustrację przedstawiającą rozwiązanie Zadania 5.1 z kryterium Popova, w tym zmodyfikowaną charakterystykę amplitudowo-fazowa rozważanego układu
- podanie wyznaczonych parametrów w kryterium Popova
- ilustrację sektorów uzyskanych za pomocą kryterium koła i kryterium Popova (Krok 8) wraz z opisem porównjącym oba rezultaty
- ilustrację przedstawiającą rozwiązanie Zadania 5.2 z kryterium Popova, w tym zmodyfikowaną charakterystykę amplitudowo-fazową rozważanego układu oraz dobraną prostą Popova
- $\bullet$ wykres funkcji u(t) dla dobranego M^* na tle wyznaczonego sektora Popova
- wykres z rezultatami symulacji z Kroku 14
- wzór na dyskretne macierze z Kroku 17.
- Wykresy z Kroku 19 i adekwatny komentarz do wyników.
- Wykresy z Kroku 22 i adekwatny komentarz do wyników.
- $\bullet$ Wykresy położeń λ z Kroku 24.
- $\bullet$ Wykresy odpowiedzi dla różnych $\lambda,$ czyli ilustracje z Kroku 25
- Komentarz z obserwacjami odnoszącymi pozycje lambda do charakteru odpowiedzi.